

Kylmäkasittely

Kylmäkasittely pehmentää kovan siemenkuoren ja/tai herättää alkion fysiologisesta siemenlevosta. Sana kylmäkasittely tarkoittaa menetelmää, jossa siemen tai koko hedelmämässä laitetaan kerroksittain kostean hiekan kanssa. Jotkut siemenet itävät ilman kylmäkasittelyä, toisia lajeja täytyy kylmäkasitella viikkoja tai kuukausia. Kasvilajien itämislämpötilat vaihtelevat. Monet kasvit itävät nopeimmin, jos lämpötila ei ole tasainen vaan yölämpötila on 10-15 astetta päivälämpötilaa alempi. Itämisessä alkio lähtee jatkamaan keskeytynyttä kasvuaan.

Harvojen kasvien siemenet ovat itämiskykyisiä heti emokasvista irtauduttuaan, vaikka muut itämisen perusedellytykset olisivat olemassa (riittävä veden- ja hapensaanti, lämpötila). Siementen sanotaan olevan silloin todellisessa lepotilassa eli siemenhorroksessa. Siemenlepo estää kasvia itämisestä epäsuotuisaan aikaan. Nämä kasvit tarvitsevat ”herätyksen” eli kylmäjakson, jolloin siemenhorros purkautuu.

Luonnossa siemenhorros purkautuu syksyn ja kevään viileiden kausien aikana, kun siemen on kosteassa maassa. Pihatarhuri voi matkia luonnon järjestystä kylvämällä siemenet syksyllä ulos kylvöpenkkiin tai laatikoihin. Siemenet itävät yleensä seuraavan kesän alussa.

SIEMENTEN KYLMÄKASITTELY

Jos päätätte tehdä luonnon kylmäkasittelyn (kuten yllä), varastoikaa tänä keväänä hankkimanne siemenpussit väljästi ilmaviin muovirasioihin jääkaappiin tai kylmiöön odottamaan syksyä. Viileässä paikassa siemenet säilyvät paremmin.

Nopeampia tuloksia haluava järjestää 6-8 viikkoa kestäväen kylmäkauden. Yksinkertaisinta on kylvää siemenet laatikoihin tai ruukkuihin kosteaan turve-hiekkaseokseen maaliskuussa tai huhtikuun alussa. Kylvöastioita pidetään ensin reilu viikko huoneenlämmössä, minkä aikana siemenet hieman pehmenevät. Sitten astiat viedään ulos suojaiseen paikkaan: lumen alle, kuusen alle, lämmittämättömään liiteriin, autokatokseen...Jos ulkolämpötila pysyy kuukauden verran rajoissa -3 +5 °C, kaikki sujuu hyvin.

Jos on pitkään kovia pakkasia tai sää lämpenee yllättäen ennen aikojaan, kylvöastiat on parasta viedä juureskellarisiin tai muuhun tasaisen kylmäkköön paikkaan. Valoa ei kylmäkasittelyssä tarvita, mutta jos jotkin siemenet alkavat itää jo kellarissa, astia täytyy heti siirtää valoisaan, puolilämpimään (10–15 °C) paikkaan tai laskea varaston lämpötilaa 0°C.

Viimeistään toukokuussa kylvöastiat siirretään ulos puoli-varjoisaan paikkaan, jossa niitä on helppo käydä hoitamassa ja tarkkailemassa. Kastellaan sopivasti.

Mullan täytyy pysyä tasaisen kosteana koko kylmäkasittely- ja itämisajan! Jos kaikki on sujunut hyvin, siemenet itävät alkukesällä säiden lämmitessä.

KYLMAKASITTELY PUSSEISSA

Pienissä tiloissa siementen kylmäkasittely voidaan tehdä pusseissa. Jokainen siemenannos sekoitetaan puoleen desilitraan kosteaan turve-hiekkaseosta ja suljetaan pieneen muovipussiin. Pussit kootaan muovilaatikkoon väljästi pystyyn. Laatikkoo pidetään huoneenlämmössä viikko ja viedään sitten kellariin, kuistille tms. Jääkaappi on yleensä liian lämmin paikka. Optimilämpötila kylmäkasittelyn aikana on 1–5 astetta.

Kymmenen päivän välein pussit avataan, kosteus tarkistetaan ja sisältöä pöyhittäen. Siementen pitää olla kylmässä 6–8 viikkoa. Kylmäkausi kannattaa ajoittaa siten, että sen loputtua pussien sisältö voidaan kaataa ulos kylvöpenkkiin tai -laatikkoon.

